

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Живопис	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Обов'язкова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	2
	ОПП Графіка		

Академічний живопис

Семестр 2 (весна 2025)

27 січня — 10 травня

Викладач Третьякова Наталія Вікторівна, ст. викл. кафедри живопису**E-mail, тел.** Tretyakovanata1978@gmail.com +380672644249

Г24-1 (за розкладом) - онлайн

Заняття Г24-2 (за розкладом) - онлайн**Консультації** За домовленістю**Адреса** ауд. 304, поверх 3, корпус 2, вул. Мистецтв 8**Телефон** (057) 706-02-81 (кафедра)**КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ**

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи, Viber, Telegram (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (Академічний живопис);
- 2) в полі тексту листа позначити курс, групу, ІІІ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище – завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf.*

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Академічний живопис» є певний обсяг знань з академічного рисунку, пластичної анатомії, кольорознавства, техніки і технології живопису. Обов'язковим є достатній рівень навичок малювання замальовок та начерків з натури портрету людини, постаті фігури, пейзажу, натюрморту графічними матеріалами. Також має бути достатній рівень етюдного досвіду живописних портретів, пейзажів та натюрмортів.

Студент отримує повну підтримку у створенні живописної роботи, оскільки академія забезпечує демонстраторами пластичних форм, а викладач забезпечує якість академічних постановок, що є обов'язковим у дисципліні задля проведення якісної практичної роботи.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Демонстрація та аналіз матеріалу за допомогою взірців живописних робіт з методичного фонду академії.

Ознайомлення студентів та застосування додаткової літератури з дисципліни :

Методичні рекомендації

1. Єфименко Д. В. Академічний живопис. Портрет: навчальний посібник. – Харків: ХДАДМ, 2019. – 72с.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Виконання завдань дисципліни «Академічний живопис», студентами 1-го курсу 2 семестру факультету «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», професійне спрямування: «Графіка», які поділені на 2 модулі потребують наступні матеріали: акварельний папір, пензлі, палітра, акаварельні та

гуашеві фарби, олівець, гумка для стирання олівця, ємкість для води, вода, лист на планшетах 50x40, 50x60, тощо.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

«Академічний живопис» являє собою цілісну структуру, яка утворює ланцюг завдань, від простого до складного, які тривають 8 семестрів, здійснюючи основну задачу вищої художньої школи – підготовку кваліфікованих фахівців в області образотворчого мистецтва. На 1 – ому курсі студенти знайомляться із вивченням живої людської голови, тому **Метою** практичної дисципліни «Академічний живопис» є набуття живописного досвіду у трактовці ліпки форми живої голови людини в умовах дійсності.

Завдання дисципліни полягає у вирішенні на високому рівні творчої задачі живописної трактовки портрета, придбання професійних знань та практичних навичок. Головною вимогою у процесі навчання дисципліни на 1 – ому курсі є набуття практичних навичок техніки акварельного живопису, що дасть змогу створювати матеріальний світ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- закономірності створення кольоротонального короткочасного етюд-пошуку;
- закономірності побудови композиційно-графічного рішення;
- закономірності виконання першої прописки (підмальовку) колірних відношень з урахуванням загальної колористичної побудови;
- закономірності пошуку основної світлотної та колірної провідної плями з урахуванням тепло-холодних градацій для загального колористичного рішення;
- засоби узагальнення та підпорядкування елементів загальному рішенню;
- закономірності передачі живописними засобами матеріальності і фактури предметів;
- закономірності користування аквареллю та гуашшю і технології при виконанні з натури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- грамотно використовувати можливості живописного матеріалу і техніки для створення емоційного художнього образу;
- за допомогою кольору передати об'єм, кольорову гаму, кольорово - фактурні поверхні, що створюють матеріальний світ, перетворювати живі спостереження в художні образи;
- виразними засобами передати основні риси натури,
- компонувати в форматі,
- створювати реальне сприймання предмету.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 12. Здатність презентувати художні твори та мистецтвознавчі дослідження у вітчизняному та міжнародному контекстах.

СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

Програмні результати навчання

- ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.
- ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.
- ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.
- ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

«Академічний живопис» – Академічний живопис – є однією з найважливіших фундаментальних дисциплін, що виховують творче мислення, ідейно-естетичні погляди, які сприяють придбанню професійної майстерності, що необхідно для створення оригінальних за формою та змістом художніх творів.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, вона вивчається студентами протягом 4-х років. 1 курс (1,2 семестр) - (9 кредитів ECTS, 270 учбових годин), у тому числі 135 учбових годин – аудиторні та 135 учбових годин – самостійні.

1 КУРС

2 семестр містить:

2 МОДУЛІ, 4 завдання за темою:

«Особливості побудови форми голови»

1 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання :

1) «Складний декоративний натюрморт», яке спрямований на визначення знань студентами живописних засобів виконання з натури натюрморту та виявлення особливостей живописних законів, що супроводжують виконання натюрморту.

2) «Етюд голови людини з вираженою анатомічною характеристикою у нескладному русі, світлим силуетом на кольоровому тлі», де портрет повинен бути не тільки зі складним анатомічним аналізом, а ще й з максимальним виявленням портретної схожості, типажу, завдяки світлотональної розробці, де рефлекси від оточуючого тла більш глибоко виявляють складну анатомічну форму голови.

2 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання :

1) «Короткочасний етюд голови з плечевим поясом», (автопортрет, портрет друга), етюд спрямований на закріплення знань написання живої голови моделі з застосуванням пластичного кольоротонального рішення.

2) Екзаменаційне «Етюд голови людини у напруженому кольоровому середовищі, при розсіяному освітленні», з активними рефлексами на модель, це допоможе більш глибокому моделюванню форми та сприятиме цілісності роботи.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання завдань.

Основна форма вивчення курсу — творча робота при виконанні живописного портрету, згідно учбового плану.

Мета запропонованих завдань — навчитися бачити великі та гармонійні кольорово-тональні відношення в академічній постановці з пошуком розвитку кольору та виявленням кольорової контрастної пари в головному.

Вивчення відбувається за принципом послідовного ускладнення учбових задач.

Розвиток у процесі навчання здійснюється за рахунок обопільного спілкування між студентами та викладачем, що є запорукою позитивного результату.

Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:

— головний принцип навчання – від простого до складного;

- виконання необмеженої кількості етюдів портрету, заради набуття живописного досвіду;
- усвідомлення матеріалу через методичні взірці;
- систематична робота над особистісним розвитком студентів.

За термін навчання студенти мають працювати з поставленою задачею викладача дисципліни, з рекомендаціями та консультаціями. Керівник курсу повинен мати індивідуальний підхід до бачення живописних відношень в академічних постановках у кожного студента, тому що викладач має заохочувати та розвивати нестандартність мислення у студентів. Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача та стилем спілкування зі студентами.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. За координацію процесу занять та сприятливу атмосферу відповідальність несе викладач. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі нових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Вітається власна думка тлумачення з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтвержені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідною практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах унеможливує отримати студентові оцінку за навчальний семестр.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час написання академічної постановки або написання домашніх живописних завдань виявлено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів або творів мистецтва, студент зобов'язаний його переробити, тому що в цьому випадку бал за роботу буде суттєво знижений. Оскільки плагіат у будь-якому прояві суперечить з поставленою метою дисципліни. Якщо факт академічної не доброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді також унеможливує студентові отримати бал за роботу, або оцінювання відбудеться частково,

отримуючи тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю чи не мають факту виявлення плагиату. **Корисні посилання:** <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1 модуль						
За розкладом	<u>Завдання 1.</u>	Практичні	Вирішення великих кольоротональних відношень у складному натюрморті. Порівняння та узагальнення.	15	Поточний перегляд	
За розкладом	<u>Завдання 2.</u>	Практичні	Етюди живої голови. Виявлення світлого силуету портрету на кольоровому тлі. Розвиток тональної плями голови людини в умовах кольору .	20	Поточний перегляд	
2 модуль						
За розкладом	<u>Завдання 1.</u>	Практичні	Виявлення світлової групи маски обличчя до тіньової в умовах штучного освітлення. Вибір кольору та тону підмальовку. Відбір в обробці форми голови людини та підпорядкування тла портрету.	15	Поточний перегляд	
За розкладом	<u>Завдання 2.</u>	Практичні	Виявлення пластичного силуету та рух живої голови людини. Гармонійні кольоротональні відношення з виявленням кольорової домінанти на голові.	25	Поточний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1 модуль		
1	Поточний контроль	0–15
2	Поточний контроль	0–25
2 модуль		
1	Поточний контроль	0–25
2	Поточний контроль	0–35
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали	Критерії оцінювання
-------------	----------------------------

	0–20	0–40	
A 90 - 100	16 - 20	37 - 40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
B 82 - 89	12–15	35 - 37	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
C 75-81	11 - 13	33 - 34	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
D 64 - 74	8 - 10	29 - 32	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
E 60-63	6 - 8	26 - 28	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять, виставкова діяльність у всеукраїнських, міжнародних виставках, участь у творчих конкурсах. Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Шпак Василь. Акварель. Основи живопису. АДЕФ-Україна. 2013. 256 с.
2. Ендрю Луміс. Рисуємо голови та руки. ArtHuss. 2024. 156 с.
3. Йозеф Альберс. Взаємодія кольору. ArtHuss. 2024. 208 с.
4. Чарлі Пікард, Джаміла Кнопф, Гувейз, Натан Фоукс. Колір і світло (Від майстрів мистецтва). ArtHuss. 2024. 384 с.
5. Патрік Беті. Анатомія кольору. ArtHuss. 2023. 366 с.

Допоміжна

1. .Олександр Савчук. Василь Григорович Кричевський. Хрестоматія. Том II. 1943–1976 рр.
Видавець Савчук О.О. 2020. 464 с., 236 іл.
2. Джахірул Амін. Анатомія для художників. Наочний посібник із зображення людського тіла. ArtHuss. 2022. 304 с.
3. Немцова Валентина. Харківська пейзажна школа / The Kharkiv School of Landscape Painting. Родовід. 2009. 272 с.

